

Semsmåsan

Semsmåsan er en 25 mål stor torvmyr som ligger mellom Kjølåsen og Fløyta, vest for serveringsstedet Furuholmen i Vestmarka. Navnet har myra etter Sem gård i Asker, som tidligere eide grunnen.

Semsmåsan har vært utnyttet til torvstrøproduksjon både før og etter 2. verdenskrig. I 1938 startet Bærum kommune torvstrødrift på Semsmåsan og oppførte 20 torvskur. I dag er det bare ett. Det ble satt opp av Asker og Bærum historielag i samarbeid med Idrettslaget Jutul i 1994.

Det skal ta minst tusen år å bygge opp en meter torv. Torvmosene produserer stoffet sphagnan som er svakt antibiotisk. Sphagnanet hindrer forråtnelsesbakterier i å bryte ned de døde plantedelene i myra og bidrar til at myra vokser. Selv om det ikke har vært hentet torv på Semsmåsan siden 1950-tallet, er sporene etter torvskjæringen fortsatt tydelige. Tilsvarende spor er å finne i Dælimosan like syd for Østernvann i Bærumsmarka.

Opprinnelig inngikk torvskjæringen i årssyklusen. Onna begynte når telen var gått. Man skar stikk med spaden i hver side til egnet bredde og vippet torvstykket opp med et stikk i bakkant. Torven ble lagt til tørk på bakken, først på den ene siden og så på den andre. Hvor lang tørketiden ble, var avhengig av været og kunne ta uker. Deretter ble torvstykkene stablet i rauk, dvs. to stykker stilt skrått opp mot hverandre og et tredje torvstykke ble lagt over de to. Torven ble lagret i torvskuret og hentet hjem på vinterføre.

Myrtorven fra Semsmåsan og Dælimosan ble brukt til torvstrø i fjøs og stall. En god strøtorv bør ved siden av god oppsugingsevne, ha gode hygieniske egenskaper og bidra til et behagelig fjøsmiljø. Sphagnum-mosen utmerker seg ved å binde ammonium effektivt. I Norge er torvstrø eller tallestrø, som den også kalles, kjent fra lang tid tilbake. Torv til strø og gjødselblanding var i bruk på 1700-tallet, og vanlig på 1800-tallet. Andre steder i landet, der det var lite skog, ble torv også brukt til brensel.

Litteratur:

- Mohus, Arne; Stedsnavn i Bærum, Bærum oppmålingsvesen 1987
- Kittelsen, Kjell og Jan Martin Larsen, Vestmarka – Veifar og vandring, 2000/2001
- Uhlig, Christian og Erling Fjellidal, Torv til strø og talle i Nord-Norge, "Grønn kunnskap" Vol. 9 Nr. 108-2005.